

MAGYARÖRMÉNY TUDÁSTÁR

Jelen dokumentumot a Magyarörmény Tudástár ingyenes digitális könyvtárból töltötték le. A pontos felhasználási jogokat kérjük nézze meg a honlapon!

www.MagyarormenyTudastar.hu

ÖRMÉNY KISEBBSÉG MAGYARORSZÁGON

A Tigris és az Eufrátesz felső, középső folyásánál és a fennsíkon őshonos törzsek szövetségéből etnikailag, nyelvileg és kultúrájában egységes örmény nép lép színre. Nyelve az indoeurópai nyelvcsalád önálló ága, amely Meszrop Masztoc alkotta /i.sz. 406-ban / saját ábécével rendelkezik, 38 fonémával, változatlanul a mai napig. Az örmény nép elsőként vette fel a kereszténységet államvallásként i.sz. 301. évében, melynek következtében kis szigetté vált a nagy muzulmán környezetben. Emiatt kényszerült az örmény nép évszázadok során több ízben hazáját tömegesen elhagyni, hogy a teljes megsemmisítés áldozatává ne váljon.

Már a tatárjárás után IV. Béla jelentős számú örmény családot telepít be magyarországra a kipusztult országrészekre, főleg a gazdasági élet fellendítése, a kereskedelem és kézművesipar újraélesztése céljából.

A XVII. sz. második felében Apafi Mihály erdélyi fejedelem fogadja be tömegesen az örmény menekült családokat, melynek következtében örmény kolóniák alakulnak Erdélyben, megalapítva városaikat pl. Szamosújvár, Gyergyószentmiklós, Erzsébetváros. Mária Terézia 80 örmény családnak ad nemességet, elismerve az új haza iránti hűségüket, odaadásukat. Hazaszeretetük egyik példája, hogy az 1848-as szabadságharcban 1200 örmény vesz részt, közülük Kiss Ernő honvéd altábornagy és Lázár Vilmos honvéd ezredes Aradi Vértanúink. A XIX. sz. második felében főleg értelmiségi pályákon találjuk a magyarrá vált örményeket, mint képviselők, orvosok, jogászok, tudósok.

Az ifjútörök mozgalom az örmény nép kiirtását titkos határozatban rendelte el, amelynek következtében közel 3 millió örmény pusztult el az 1890-1922-es években. A genocídium elől menekülők nagy száma ismét Magyarországon lelt hazát a század elején, főleg Budapesten. Foglalkozásukat tekintve értelmiségiek, kereskedők.

A fenti történelmi események következtében a magyarországi örménység két csoportjáról beszélhetünk: a számarányát tekintve kb. 15.000 főre tehető örmény kisebbség 30-35%-át kitevő magyar-örményekről, akik főleg Erdélyből települtek Magyarországra, valamint az identitásukat is megtartó örményekről, akik a századeleji népirtás elől menekültek hazánkba és leszármazottaikról. A közös származástudatból fakadóan az örmény kisebbség közös célja az ősi kultúra, hagyomány ápolása, a részben elvesztett nyelv újraélesztése, a keresztény erkölcsiség tanítása és alkalmazása nemcsak a családi életben, hanem a társadalmi, gazdasági élet területén is. Az örmény katolikus egyház támogatása, Erdélyben élő magyar-örményeink felkarolása, kapcsolatok kiépítése az óhazával és a világ minden táján megtalálható örmény diaszpórákkal. Célunk egy örmény centrum létrehozása Budapest XI. kerületében az Örmény Katolikus Lelkészséggel szoros egységben, ahol igen gazdag örmény múzeummal és könyvtárral rendelkezünk, melyet a nagyközönség szolgálatába kívánunk állítani.

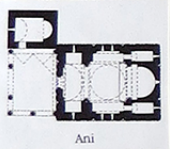

ezertornyú város

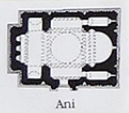
ANI

Ani romjai. A középkori Arménia híres Bagratida királyainak egykori fővárosa. A szeldzsuk törökök foglalták el és rombolták le, 1064-ben. Megmaradt romjai a mai orosz-török határ mentén találhatóak

Ani

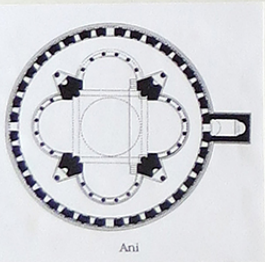
Ani

Ani

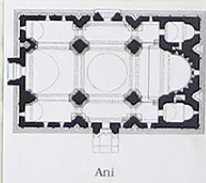
Ani

Ani

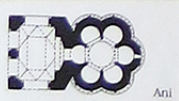
Ani

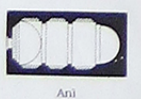
Ani

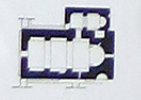
Ani

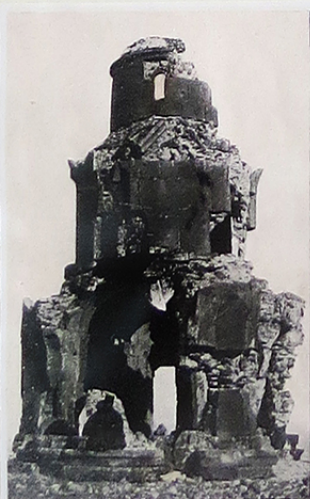
Ani

Ani

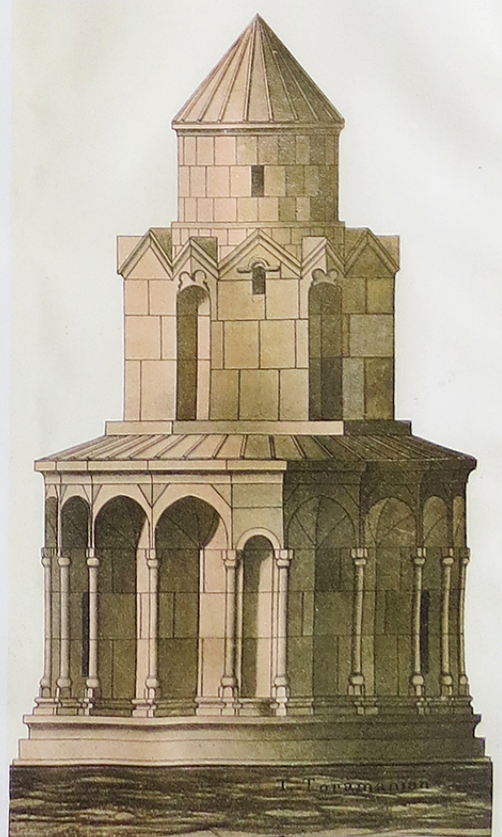
Ani

Ani

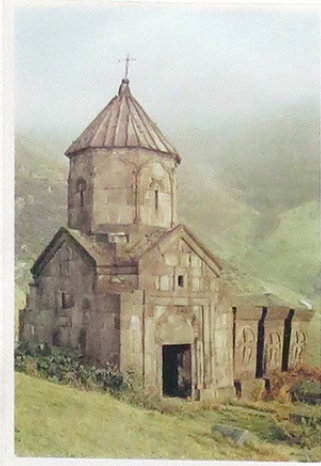

Ani

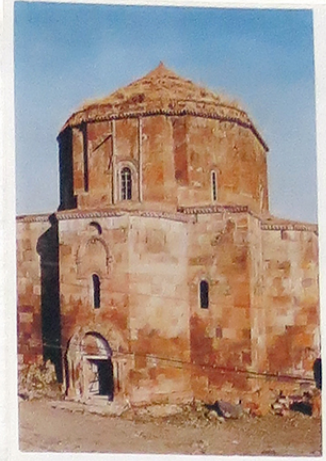

GEGHARD 1215

HAGHBAT XIII. sz.

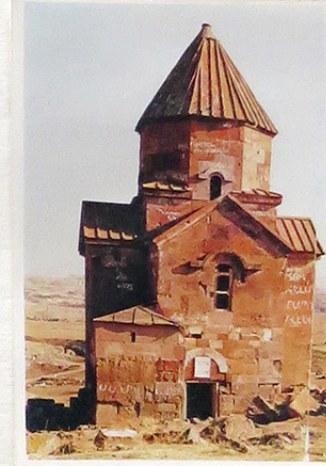
MASTARA, Szt. János t. VII. sz.

ACHTARAK VII. sz.

AGHTAMAR, Szt. Kereszt t. X. sz.

LMBAT, Szt. István t. VII. sz.

ACHTARAK 548-557

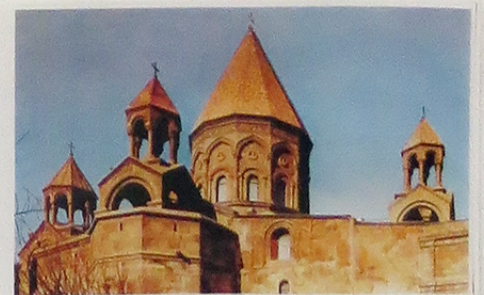
AZ ARARÁT HEGY

**VAGHARCHAPAT 650-641
Szent Gajana templom**

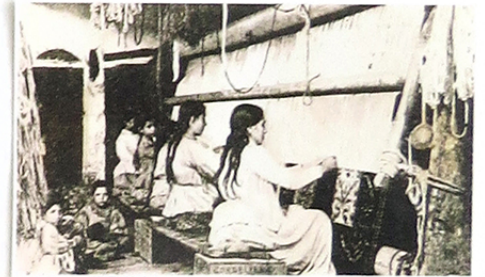

PTGHNI VI. század

**ETCHMIADZIN, katedrális
homlokzat-1658**

ÖRMÉNYEK száz évvel ezelőtt

GENOCIDIUM

Az 1915. évi népirtás - GENOCIDIUM

Ma a világon mindössze mintegy öt millió örmény él, három millió a tízedrésznyire zsugorodott anyaországban, a maradék közel két millió - Amerikától Ausztráliáig - diaszporában.

Április 24.-e az örmény nép gyásznapja: 1915-ben ezen a napon indították útjára a törökországi örményeket lakóhelyváltoztatás címén a biztos halál felé. Ezen a napon nemcsak az 1915-ben meggyilkolt áldozatokra emlékezünk, hanem mindazokra, akik - akár a legutóbbi években is - örmény nemzetiségük miatt szenvedtek mártírhalált. A szomorú évforduló elgondolkodtat, vizsgálódásra készítet: mi volt az oka, hogy a hajdan hatalmas népek napjainkra csak töredéke maradt, ennek egy része is hazájától távol kénytelen élni?

Az örmény történelem nagy tragédiáinak oka elsősorban az ország geopolitikai helyzete. Európa és Ázsia határán fekszik, úgy a nyugat-keleti /makedón, bizánci, római/, mint a keleti-nyugati /perzsa, arab, szeldzsuk, oszmán/ nagyhatalmi terjeszkedés gazdasági szempontból is kulcsfontosságú akadályává vált.

Örményország állami létének 428-ban vet véget a perzsa-bizánci rivalizálás, az ország ezután terjeszkedő nagyhatalmak szabad prédája lesz. Az örmény nép számára azonban a legsötétebb elnyomás ideje az oszmán uralommal kezdődik /XVI. sz./.. Véres és tragikus lapok addig is akadtak szép számmal az örmény történelemben, de fizikai létének ilyen mértékű fenyegetettségét a nép először érzékeli. Felülről elrendelt, tudatos és szervezett mészárlások, városok, tájegységek örmény lakosságának megsemmisítése - ezek a török belpolitikai nemzetiségeket érintő gyakorlati formái.

Felvetődik a kérdés: mi készítette a török kormányt arra, hogy békés, földművelő, ill. vagyonos, adófizető polgáraitól ilyen módon szabaduljon meg? Bár az 1828-1875-ig tartó orosz-török háborúk minden fronton török vereséggel zárultak, a nagyhatalmak /Anglia, Ausztria/ közbelépésére Oroszországnak vissza kellett adnia az általa elfoglalt örménylakta területek nagyobb részét. A békeszerződésben helyet kap az „örmény kérdés”, amely jogalapot biztosít a nagyhatalmaknak, hogy az örmények ürügyén bármikor beavatkozhasanak a török belügyekbe. A török vezetés - ekkor még a szultánság intézménye funkcionál - az „örmény kérdést”, nem reformok bevezetésével, hanem az örményiség fizikai megsemmisítésével fogja megoldottnak tekinteni.

1875-ben az állandó üldöztetések, fizikai és anyagi létbizonytalanság ellenére is két és fél millió örmény él Törökország területén. Abdul Hamid szultán folyamodott először a lelülről szervezett népirtás gyakorlatához. 1890-94 között Szasun és Mus vidékén 10 000 örményt mészároltak le a „hamidie”, egységek. Majd az 1895-96-os években válaszul a nagyhatalmak felszólalására 300 000 embert végeztek ki.

A szultán despotikus uralmát a haladó török értelmiség is nehezen viselte, az ún. ifjútörök mozgalom /Itihad ve terakki/ puccsal vetett véget a szultán

hatalmának. Az örményiség ifjútörökökhöz fűzött reményei indokoltak tünnek, hiszen az Itihad programja az ország demokratikus irányú átalakítását célozta. Nemzetiségeket érintő politikájukat azonban sovinizmus jellemezte. A gyakorlatban ez erőszakos törökösítést jelentett, ill. az ennek ellenálló nemzetiségek likvidálását. Először az arabokat számolták fel, ezt követte az örmények, a görögök, a zsidók és a keresztények likvidálása.

Az 1915-ös ún. deportáció átgondolt, felülről szervezett, a hatalmi apparátus segítségével végrehajtott népirtás volt. A történelmi pillanat a legmegfelelőbb a török vezetés számára: sem az ellenséges nagyhatalmak, sem a szimpatizánsok beavatkozásától nem kellett tartania.

Talajt belügy-, és Enver hadügyminiszter rendelkezése a genocidiumot három fázisban hajtották végre. A lakosságnál található fegyvert begyűjtötték és a férfiakat katonai szolgálatra hívták be, majd tömegesen végeztek velük. Április 24.-én a konstantinápolyi örmény értelmiségi réteg képviselőit /irókat, papokat, orvosokat, képviselőket/ letartóztatták, s ezt követően lemészárolták. A deportáció az utolsó, de hosszadalmas és gyötrelmes felvonása volt a genocidiumnak. A szellemi vezetők, férfiak nélkül maradt polgári lakosságot a szíriai Deir-ez-Zor sivatagba irányították. Kevesen tanúsítottak fegyveres ellenállást a gyilkosokkal szemben. Az antiokiai örmények hősiességének Franz Werfel állít emléket a Musza Dagh negyven napja c. regényében.

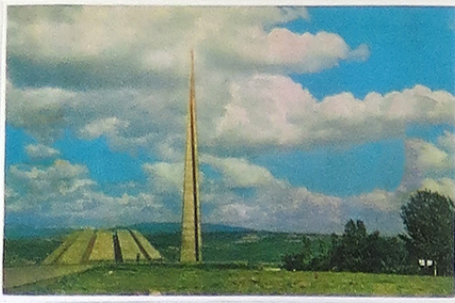
Az ország keleti felének őslakosságát megsemmisítették, a háború után alig ötven ezer örmény maradt Törökország területén. Másfél millióra tehető a halálos áldozatok száma, a menekülteké milliós nagyságrendű.

Az örmények genocidiuma nem tekinthető lezárt folyamatnak. A török kormány azóta sem ismerte el isméri el népirtásnak az eseményeket, a tragédiát nem követte sem erkölcsi sem anyagi jóvátétel. Hitler nemcsak ötletet kapott a törököktől az európai zsidóság kiirtására, számára a büntetlenség is csábító volt. „Ki emlékszik ma már az örményekre?..”, jelentette ki 1939. aug. 22.-én, huszonöt évvel az események után.

Az emberiség emlékezete gyarló, néha egy emberöltőnyit sem képes felölelni. Az emlékezés arra készít bennünket, hogy ébren tartsuk ezt a közös, nagy emlékezetet, hogy hasonló dolgok ne csak az örményekkel, de senkivel, soha ne történhessenek.

JEREVÁN

Az 1915. évi népirtás emlékműve

Szaszuni Dávid szobra

Jereván látképe az Araráttal

A Közigazgatási Hivatal épülete

A Matenadaran, a könyvtár

Az Operaház a Hattyúk tavával

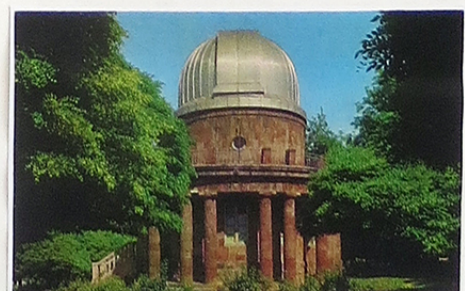
A Szpandarjan tér

Szökőkút Jereván egyik főterén

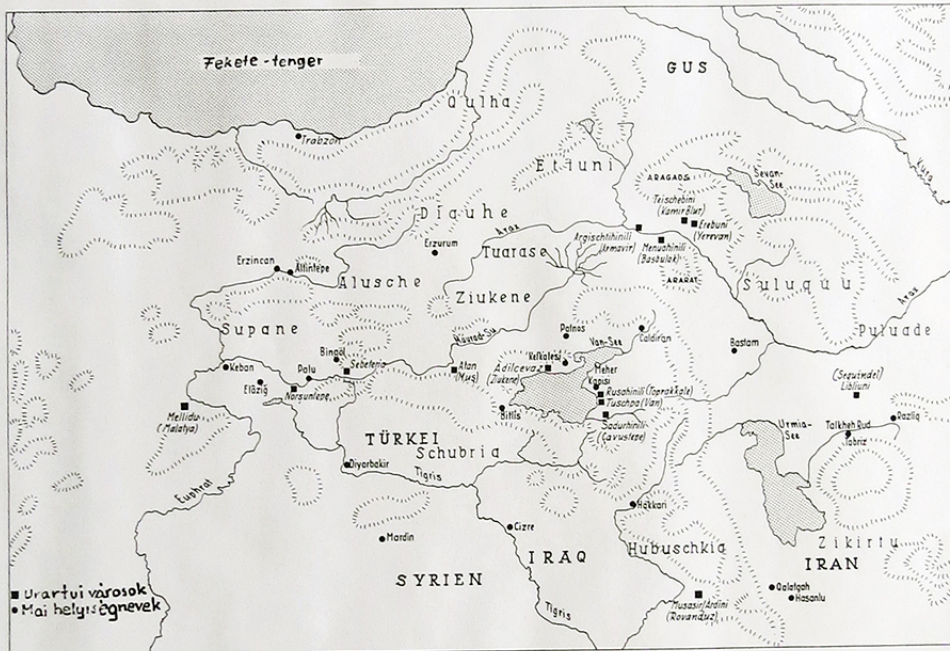
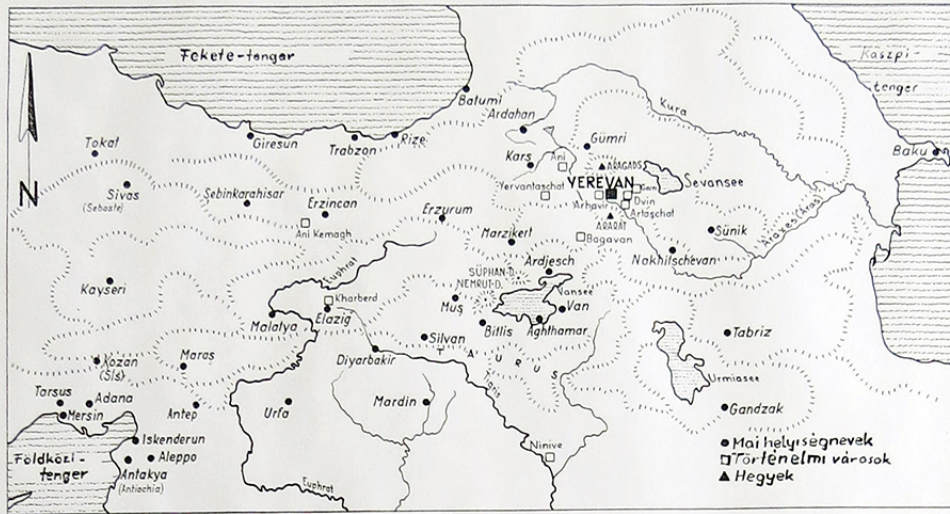

A Sport és Koncert Központ

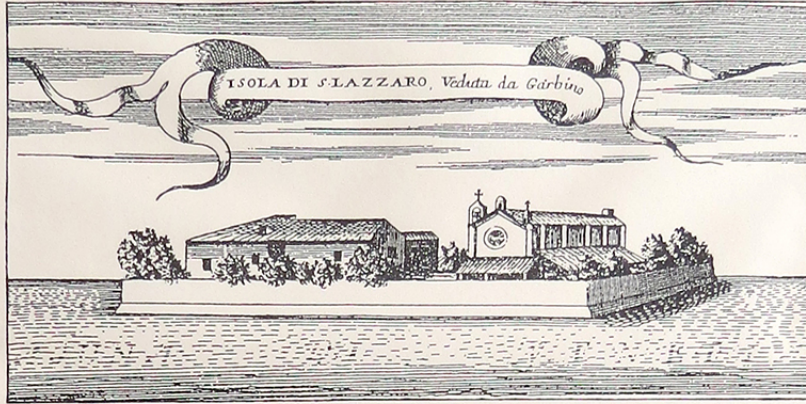

A Csillagvizsgáló

TÉRKÉPEK ÖRMÉNYORSZÁGRÓL

VELENCE SZENT LÁZÁR SZIGET

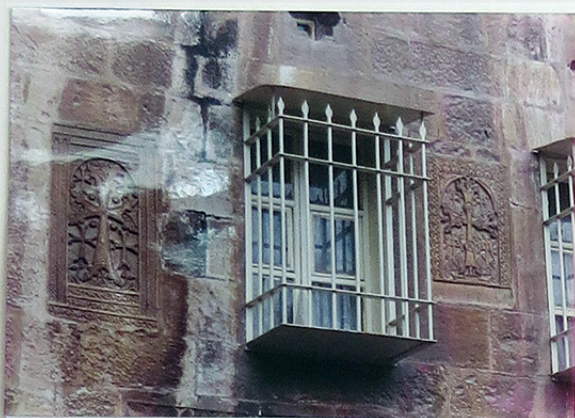

L'Isola di S. Lazzaro, Veduta da Giubino. Veduta dell'isola di S. LAZZARO de' PP. Armeni in Venezia. Chiesa di S. Lazzaro, sulla cui via è il Rettorio. S. Domenico de' PP. e Profumo. S. Navegato.

MECHITARISTÁK ÁLTAL ALAPÍTOTT KOLOSTOR,
VELENCE, SZENT LÁZÁR SZIGET /1717/

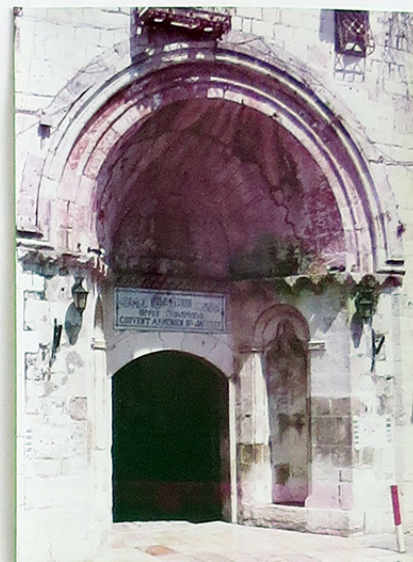
A JERUZSÁLEMI ÖRMÉNY NEGYED

ABLAKFÜLKE

SZENT JAKAB KATEDRÁLIS

SZENT JAKAB KATEDRÁLIS

ÖRMÉNY NEGYED, UTKAKÉP

ÖRMÉNY KÖNYVESBOLT

TABLÓ A GENOCIDIUMRÓL

SZENT JAKAB KATEDRÁLIS

ÖRMÉNY BOROZÓ

ÖRMÉNY KATOLIKUS TEMPLOM
A MOHAMEDÁN NEGYEDBEN

BUDAPEST

A BUDAPESTI ÖRMÉNY DIASZPÓRA SZÉKHELYE

BUDAPESTI MECHITARISTA TEMPLOM

Örmény eredetű magyar nemesi családok címerei

33. gyergyószentmiklósi KÖVÉR
1780

34. rétháti KÖVÉR
1804

35. ÁKONTZ-KÖVÉR ISTVÁN
1810

36. KRISTÓF alias JAKABFFY

37. LÁSZLÓFFY

38. ebesfalvi LENGYEL

39. LÁZÁR
1746

40. LÁZÁR
1816

41. erzsébetvárosi illetve vizmai
LUKÁCS

42. kisterpesti MARKOVITS
1741

43. kisterpesti MARKOVITS
1743

44. kisterpesti MARKOVITS
(spizzai grófi)

45. kissármási MÁLY

46. MÁRTONFFY

47. szentmiklósi illetve vásárhelyi
NOVÁK

48. PAP báró

49. PÁTRUBÁN

50. danczkai
PATTANYUS-ÁBRAHÁM

51. PÁSZÁKÁSZ

52. PETRASKÓ

53. PLACSINTÁR

54. RÁTZ

55. szombatsági
SÁRMEZEY és VERTÁN

56. SIMAY

58. SZENTPÉTERY

57. SZARUKÁN

59. nagysomkúti TERDIK

60. TÖRÖK

61. VERZÁR

63. ZACHARIÁS

Örmény eredetű magyar nemesi családok címerei

3. BALTA

4. BOCSÁNCZY

5. BOGDÁNFY

6. baracsházi CAPDEBO

7. seprősi CZÁRÁN

8. CSOMÁK

9. csiksmolyói CSIKY
1760

10. erzsébetvárosi CSIKY
1780

11. szamosújvárméti DANIEL
1725

62. VIKOL

13. apanagyfalusi GAJZÁGÓ

14. GÁSPÁR

15. gáttajai GOROVE

16. fegyvermekei GOVRIK

17. bobdai GYERTYÁNFY

18. HANKOVICS

19. gertenyesi HOLLÓSY

20. JAKABFFY

21. erzsébetvárosi ISSEKUTZ
1758

22. erzsébetvárosi ISSEKUTZ
1760

23. marosvásárhelyi ISSEKUTZ
1914

24. talpai KABDEBO

25. KÁPRI báró

26. beodrai KARÁTSONYI (ősi)

27. beodrai KARÁTSONYI (nemes)

28. beodrai KARÁTSONYI (gróf)
1874

29. KESZY-HARMATH

30. lompéri KORBULY

31. eleméri és itébei KISS
1760

32. eleméri és itébei KISS (báró)
1911

ÖRMÉNYEK ERDÉLYBEN

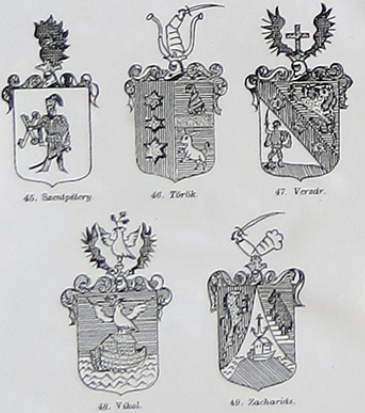
Örmény nemesi címerek.

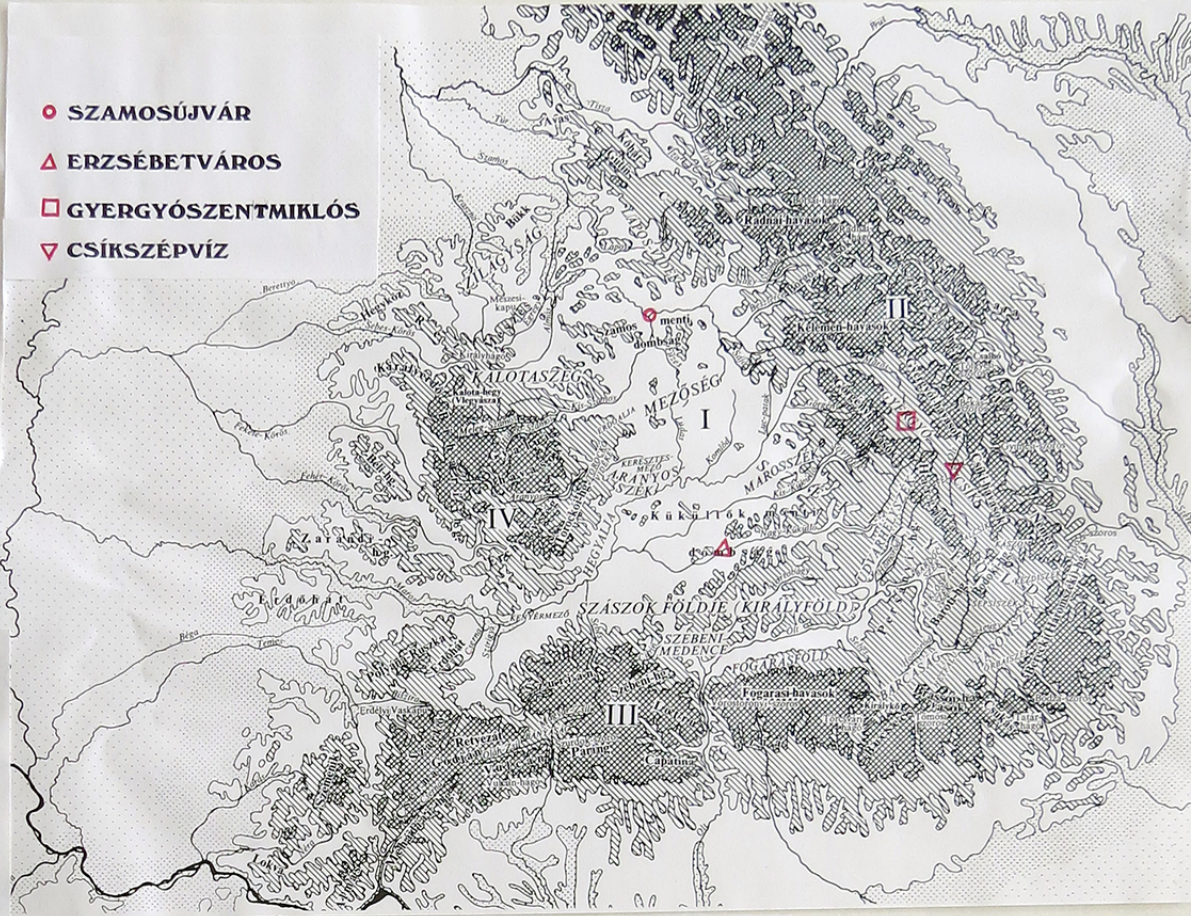
- 214 -

- 218 -

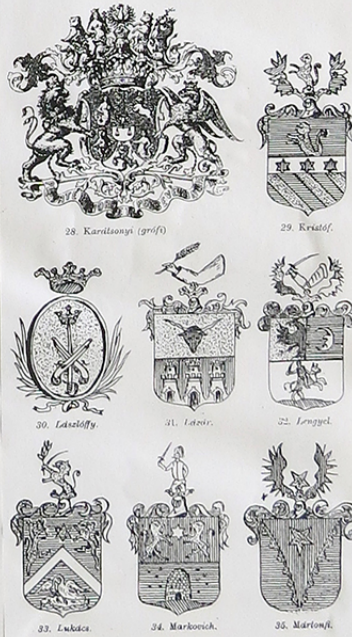
- SZAMOSÚJVÁR
- ▲ ERZSÉBETVÁROS
- GYERGYÓSZENTMIKLÓS
- ▽ CSÍKSZÉPVÍZ

- 215 -

- 216 -

- 217 -

SZONGOTT KRISTÓF
 -1843. MÁRC. 21.-1907. JAN. 24.-
 TANÁR, AZ ÖRMÉNYSEG KUTATÓJA,
 SZAMOSÚJVÁR MONOGRAFUSA, AZ
 ÖRMÉNY MÚZEUM LÉTREHŐZŐJE, AZ
 ARMÉNIA FOLYÓIRAT SZERKESZTŐJE.
 SZÜLETÉSÉNEK 150. ÉVFORDULÓJÁN
 MAROSBOGAT NAGY SZÜLŐTTERE
 EMLÉKEZTÜNK.
 1993. MÁRC. 21.

SZAMOSÚJVÁR

SZAMOSÚJVÁR
ÖRMÉNY KATOLIKUS TEMPLOM

ÖRMÉNY TEMPLOM

SZAMOSÚJVÁR UTCAKÉP

TEPLOMI ZÁSZLÓ
/VILÁGOSÍTÓ SZENT GERGELY/

FELIRATOS TÁBLA
/SÁRKÁNYÖLŐ SZENT GYÖRGY/

ERZSÉBETVÁROS

MECHITARISTA TEMPLOM

ÖRMÉNY TEMPLOM

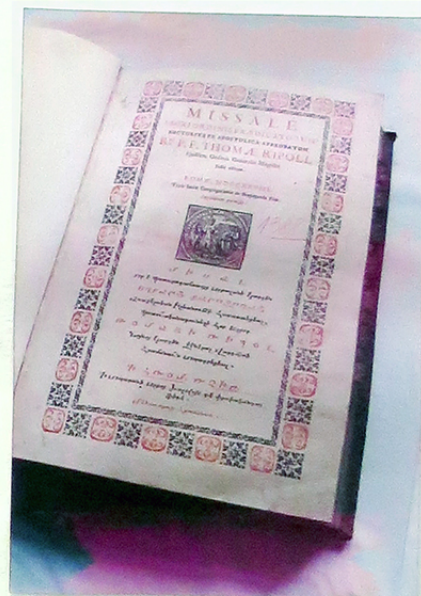
ÖRMÉNY TEMPLOM

OLTÁR

ERZSÉBETVÁROSI FŐTÉR

MISEKÖNYV

KEGYTÁRGY

MÁRIA A KIS JÉZUSSAL

CSÍKSZÉPVÍZ

CSÍKSZÉPVÍZI TEMPLOM

TEMLOMBELSO

MIKÓVÁR, CSÍKSZEREDA

TEMETŐ

ÖRMÉNY SÍRKŐ

FESTETT ÜVEGABLAK,
VILÁGOSÍTÓ SZT. GERGELY

GYERGYÓSZENTMIKLÓS

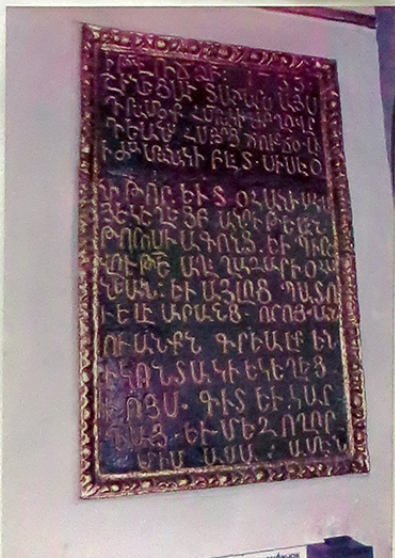
**GYERGYÓSZENTMIKLÓSI
ÖRMÉNY TEMPLOM**

TEMPLOM BELSŐ

ÖRMÉNY TEMPLOM

**ÖRMÉNY FELIRATOS TÁBLA
A TEMPLOMBAN**

FŐTÉR - KERESKEDŐHÁZAK

KÜLSŐ HOMLOKZAT TÁBLÁJA

TEMPLOMKERT FALA

TEMPLOMKERT SIRKÖVEKKEL

SZŐNYEGEK

HACSATURJÁN

temetése

Արամ Խաչատրյան

(1903 május 24. - 1978 május 2.)

Örmény zeneszerző. 1922-29 a moszkvai Gnyeszln Intézetben tanult gordonkát és zeneszerzést, majd 1937-ig a moszkvai konzervatóriumban N. Mjaszkovszkij tanítványa volt. 1951-től mindkét helyen tanár. Zenéje az örmény népzenehez és az orosz hagyományokhoz kapcsolódik.

Az örmény himnusz szerzője

Legnépszerűbb műve a "Kardtánc" a Gajane balettéből.

ÖRMÉNY MŰVÉSZEK

Aram Hacsaturján zeneszerző

А. ХАЧАТУРЯН
A. KHACHATURYAN

ТРИ КОНЦЕРТНЫЕ
АРИИ
THREE CONCERT ARIAS

для высокого голоса с оркестром
for High Voice and Orchestra

*Музыкальная редакция
Модерн
Арам Хачатурян*

С 2 кн 5 1977/1X 76г.

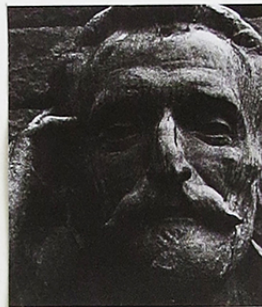
**Hacsaturján Moldován Stefániának
ajánlott partitúrája**

HACSATURJAN-BEMUTATO

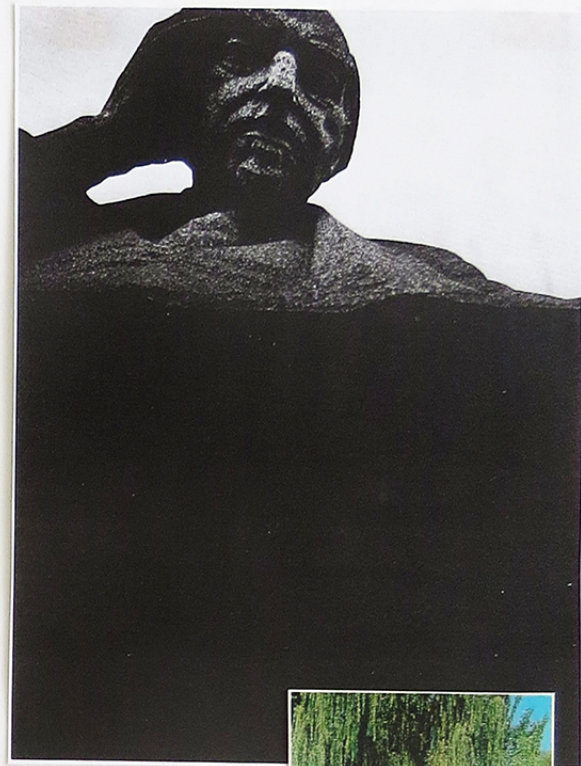
Loris Tjeknavorian, irani születésű örmény karmester vezényelte legutóbb a Magyar Állami Hangverszenyzenekart. A koncerten Moldován Stefánia tolmácsolásában először hangzott fel Hacsaturján Három hangversenyáriája. Képpünkön Loris Tjeknavorian és Moldován Stefánia a Zeneakadémia művészszobájában.

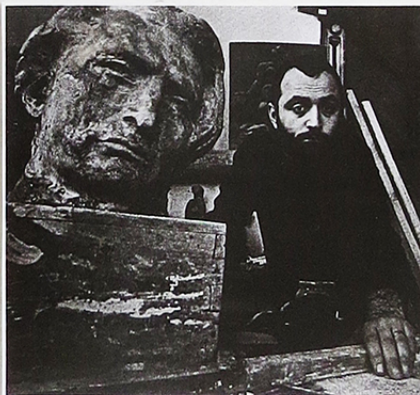
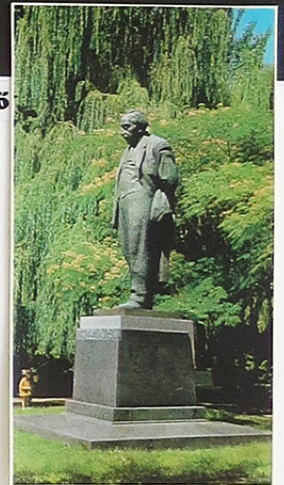
Loris Tjeknavorian és Moldován Stefánia

Hovhanesz Tumanjan költő

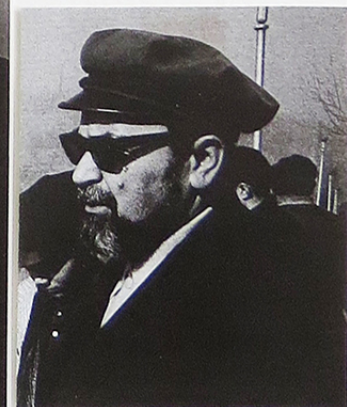
Avetik Iszahakjan költő

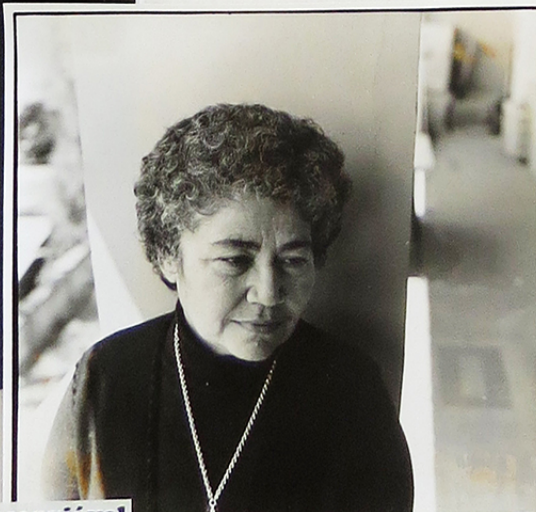
Ara Shiraz szobrász

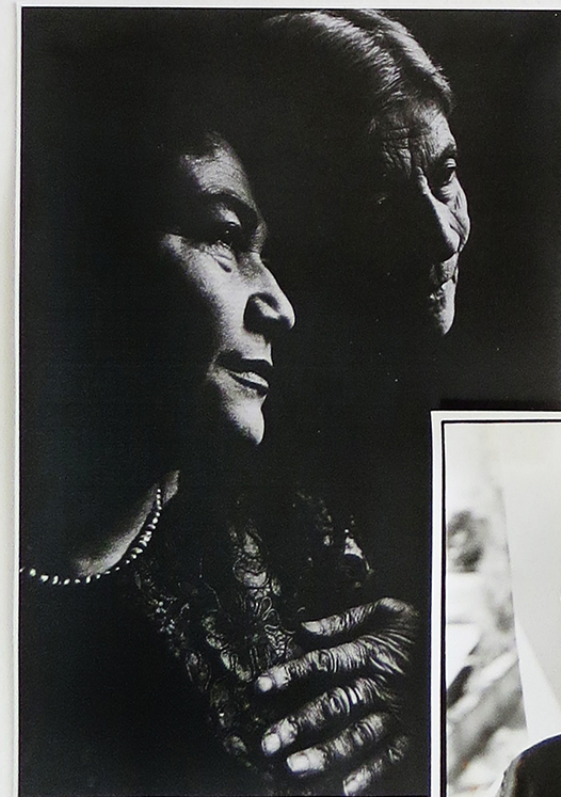
Hovanesz Shiraz költő

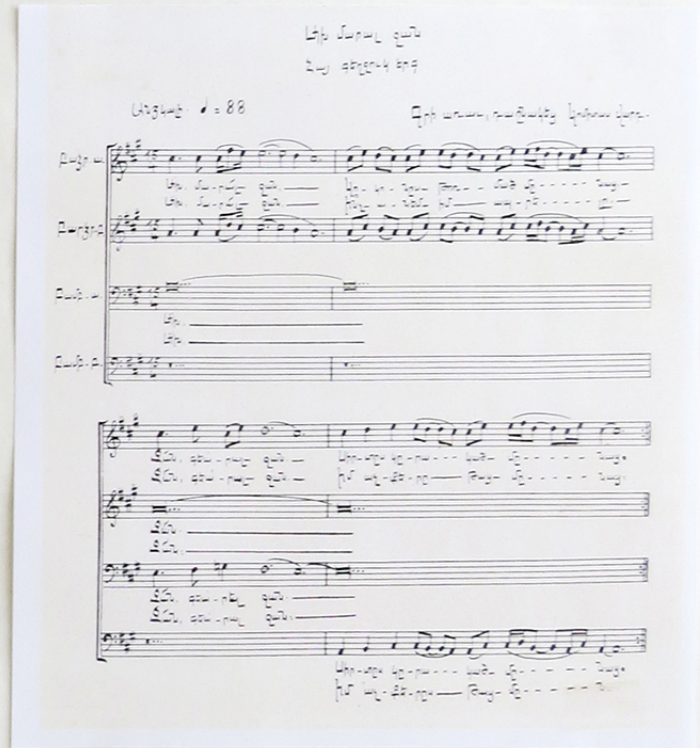
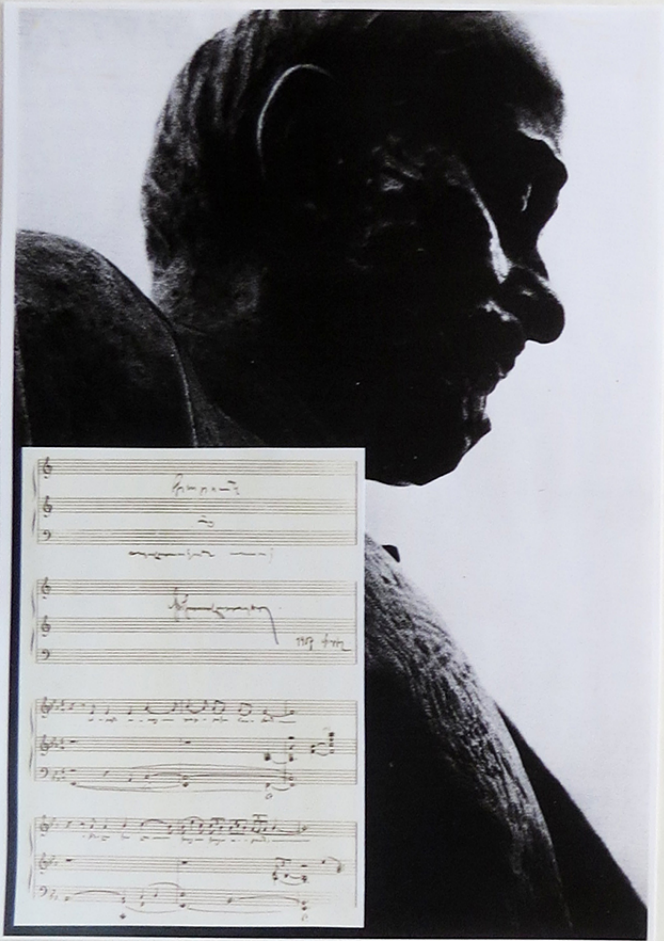
Gevork Emin író, költő

Szilvia Kaputikjan költőné édesanyjával

KOMITASZ

Komitasz az örménység egyik legtragikusabb hőse, személyes sorsa a legmélyebben fejezi ki az örmény nép elképzelhetetlen szenvedéstörténetét.

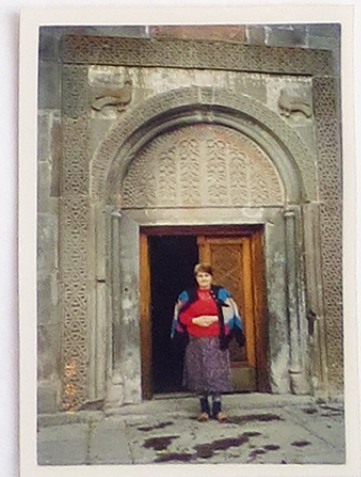
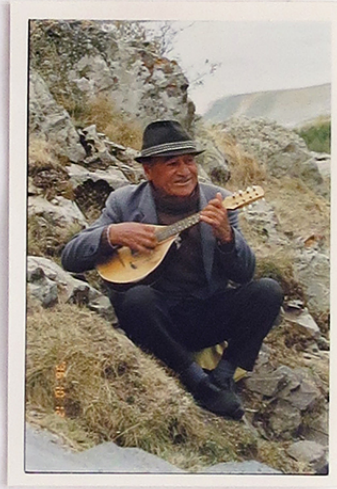
Zeneszerzőként, amíg tehetette, az ősi örmény dallamvilág legelkötelezettebb kutatója volt és századunk zenekultúrájának részévé tudta tenni népének csillogó "tisztá forrását".

Komitasz a helyszínen tapasztalta meg az 1915-ös népirtást és élete háralevő részét, mintegy húsz évet, esztét vesztve különböző tébolydákbán töltött .

ÖRMÉNYEK

ma

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱՅՈՒՄ

Տիգրիս եւ Եփրատ գետերի ակունքների միջնագետքում, Հայկական լեռնաշխարհում, նախնադարյան ժամանակներին նահապետական րոհմերի միացումից ծնվեց հնագույն ազգերից մեկը՝ հայ ժողովուրդը: Հայոց լեզուն, պարկանելով հնդեվրոպական լեզուների իւմբին, առանձին ճյուղ է կազմում: Մերոպ Մաշտոցի սրեղծած Հայ այբուբենը / մ. թ. 406 / իր 38 տառերով մինչեւ օրս ծառայում է հայ ժողովրդին: Հայ ժողովուրդը մ.թ. 301 – ին ազգերի շարքում առաջինը ընդունեց քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն: Հերագայում այս հանգամանքը անսահման հալածանքների պարճառ հանդիսացավ մահմեդական ազգերի կողմից, որոնց շրջապարում Հայաստանը մի փոքր քրիստոնեական կղզի էր: Դա էր նաեւ պարճառը, որ հայ ժողովուրդը, կորորածներից փրկվելու համար իր պարմության ընթացքում քանի – քանի անգամ սփռված եղավ զանգվածայնորեն գաղթել Հայրենիքից: Հունգարիայում թաթար գավթիչներից ազարվելուց հետո IV Բելա թագավորը մշակույթը, առեւտրորը եւ տնտեսությունը զարգացնելու նպատակով մեծ թվով հայ ընտանիքներ բնակեցրեց երկրի ամայացած շրջաններում: XVII դարի երկրորդ կեսից Տրանսիլվանիայի իշխան Ապաֆի Միհայը հայ գաղթական ընտանիքների մեծ զանգվածներ տեղավորեց Տրանսիլվանիայում: Որպես հերեւանք այստեղ հայ գաղութներ կազմավորվեցին, կառուցվեցին քաղաքներ. Սամոշույվար, Դյերդյսենսոմիկոշ, Էլիգաբեթպոլիս եւ այլն: Մարիա Թերեզիա կայսրուհին , ճանաչելով նոր Հայրենիքի հանդեպ ցուցաբերած հավատարմությունն ու նվիրվածությունը, 80 հայ ընտանիքներին շնորհեց ազնվականի կոչումներ: Հայրենասիրության օրինակ է ծառայում նաև 1848 թվականի ազարագրական պայքարին ավելի քան 1200 հայ մարտիկների մասնակցությունը, որոնց շարքում առանձնահարուկ տեղ են գրավում Արադի մարտիրոսներ՝ գեներալ Էռնյո Կիշը եւ գնդապետ Վիլմոշ Լազարը: XIX դարի երկրորդ կեսից առավելապես մտավորականության շրջանում ենք հանդիպում հունգարահայության ներկայացուցիչներին – պարգամավորներ, բժիշկներ, իրավաբաններ, գիտնականներ: Թուրքիայի սուլթանապի եւ երիտթուրքերի կողմից կազմակերպված ջարդերի հետևանքով 1890 - 1922 թ. թ. ընթացքում մոտ երեք միլիոն հայ զոհվեց Արևմտյան Հայաստանում եւ նոր գաղթական զանգվածներ ցրվեցին աշխարհով մեկ: Մեծ թվով հայ գաղթականներ դարեակզբին բնակություն են հաստատում Հունգարիայում, Բուդապեշտում – հիմնականում մտավորականներ եւ առևտրականներ: Վերը հիշարակված պարմական հանգամանքների պարճառով հունգարահայությունը, որի թիվը ներկայումս հասնում է 15.000 – ի կարելի է բաժանել երկու իւմբի: Հայ փոքրամասնության առաջին իւմբը, մոտ 90 - 95 % , " բնիկ " հունգարահայեր են, ծագումով Տրանսիլվանիայից, որոնք տարբեր պարճառներով տեղափոխվել են Հունգարիա եւ միայն ընտանեկան հիշողությամբ են իրենց ընկալում որպես հայ: Հայերի երկրորդ իւմբը մեծամասնությամբ բաղկացած լինելով Եղեռնից փրկվածներից եւ նրանց սերնդից, հիմնականում կարողացել է պահպանել ազգային հարկանիշները: Հունգարահայ փոքրամասնության ամենա կարևոր նպատակներն են հայոց լեզվի, մշակույթի, սովորությունների վերածնունդը, քրիստոնեական բարոյականության օրենքների պաշտպանությունը ոչ միայն ընտանեկան, այլև հասարակական կյանքում, օգնությունը հայ կաթոլիկ եկեղեցու հանդեպ, կապերի հաստատումը Տրանսիլվանիայի եւ աշխարհի բոլոր հայ գաղութների եւ իհարկե մայր Հայաստանի հետ: Հայ փոքրամասնության ինքնավարությունը փափագում է նաև հայոց եկեղեցու աջակցությամբ հիմնել Հայկական կենտրոն , օգրվելով եկեղեցու հարուստ թանգարանի եւ գրադարանի հնարավորություններից: Հունգարահայության մեծամասնությունը ապրում է մայրաքաղաքում եւ գերակշռող մասով մտավորականությանն է պարկանում: Մայրաքաղաքի 6 շրջաններում գործում են հայ ինքնավարություններ եւ ունենք մայրաքաղաքի հայ ինքնավարություն: Հունգարիայում ամենուրեք բավական թվով ապրում են հայեր, բայց մայրաքաղաքից բացի միայն Վեսպրեմում եւ Սիգերիալում հաջողվեց սրեղծել ինքնավարություններ: Համահունգարական ինքնավարության առաջնակարգ նպատակն է երկրով մեկ ցրված հայության համախմբումը եւ նրա շահերի պաշտպանությունը:

